

En trussel mod klimamålene

Den 8. juli 2016 vedtog forbundsdagen et tillæg til energiloven, der i første række bidrager til bibeholdelsen af fossile energiformer og til en tydelig opbremsning af energiskiftet til regenererbar energi.

Af Ulrich Jochimsen – Oversat af Rolf Hachmann

ENERGIPOLITIK

Den 29. juli 1941, da jeg var 6 år gammel, skabte Adolf Hitler stillingen som »Generalinspektør for vand og energi« som øverste rigsmyndighed. De sidste tre år havde Hitler ikke afholdt et eneste kabinetmøde. Som Führer af »det tusindårige stortyske rige« var han ikke nødt til at spørge nogen som helst om lov. Indenrigsministeren (for kommunerne) og rigsøkonomi- og erhvervsministeren (for virksomhederne) blev informeret om det i aviserne.

Efter 1945 satte især kommunerne igen og igen alle kræfter ind på, at energiproduktionsloven så hurtigt som muligt førtes tilbage til et demokratisk grundlag.

Efter et helt årti med så godt som frugtesløse diskussioner og talrige borgeres store indsats må vi dybt skuffet konstatere, at forfatningsfundamentet for de store kraftværker, højspændingsledningerne og gasledningerne stadigvæk er baseret på et stykke glemt juridisk affald fra det 3. Rige. Loven til fremme af energiproduktion af 13. december 1935, bearbejdet version af 29. juli 1941, også skamfuldt kaldet »Energiewirtschaftsgesetz/EnWG« blev på ny offentliggjort i »Bundesrecht« af 10. juli 1958 i det såkaldte Bundesgesetzblatt Teil III, Gliederungsnummer 752-1, af Hans Josef Maria Globke, der var forfatter til de tidligere »Reichsbürgergesetze« og til loven »Gesetz zum Schutze des deutschen Blutes und der deutschen Ehre« (Loven til beskyttelse af tysk blod og tysk ære) fra 15. sept. 1935.

For at gøre en ende på denne utålelige tilstand stillede landsdagsmedlem Karl Otto Meyer, SSW, den 23.04.1985 følgende andragende:

»40 år efter det tyske riges kapitulation spøger de stadigvæk i forbundsrepublikkens love: Rigskanslerne, rigsministre, rigsborgere og andre, om hvem man troede, at de for længst måtte være uddøde, begravet og glemt. .... Og et menneske fra nutiden spørger sig selv: Hvad har disse skikkelser i dag at gøre i forbundsrepublikkens lovebøger? Skal de bevare en tradition? Eller i værste fald danne grundlag for en ny? Det kan man næppe tro, og således skal det vel heller ikke forstås. Har man glemt at afnazificere dem? Forbundsrepublikkens grundlov siger jo udtrykkeligt i artikel 179, at retsforfærdighederne til »det tyske folks befrielse fra nationalsocialisme og militarisme« også fremover har gyldighed. Det ser ud til, at der er en del restarbejde - også 40 år efter. I grunden findes der kun to forklaringer på, at disse dystre formuleringer ikke har kunnet fjernes i løbet af en hel menneskealder. Enten har man ikke haft det til hensigt - eller har man begået lovsjusk. Så længe det modsatte ikke er bevist, går jeg ud fra den sidstnævnte begrundelse. ....

Allerværst står det til i loven »Gesetz zur Förderung der Energiewirtschaft« af 13. december 1935, der i dag stadig giver »Generalinspektøren for vand og energi« i § 1 kontrol og opsyn. Jeg mener, at det er på tide, at denne herre en gang for alle forsvinder uden at blive erstattet af andet, for jeg kan ikke forestille mig, at der i dag skulle findes et eneste menneske, der for alvor kan se behovet for en sådan stilling. Denne generalinspektør blev af de brune magthavere skabt i forventningen om en krigsøkonomi uden folkerepræsentanternes medvirken overhovedet. Hans eksistens har ingen berettigelse mere i den gældende lovgivning.«

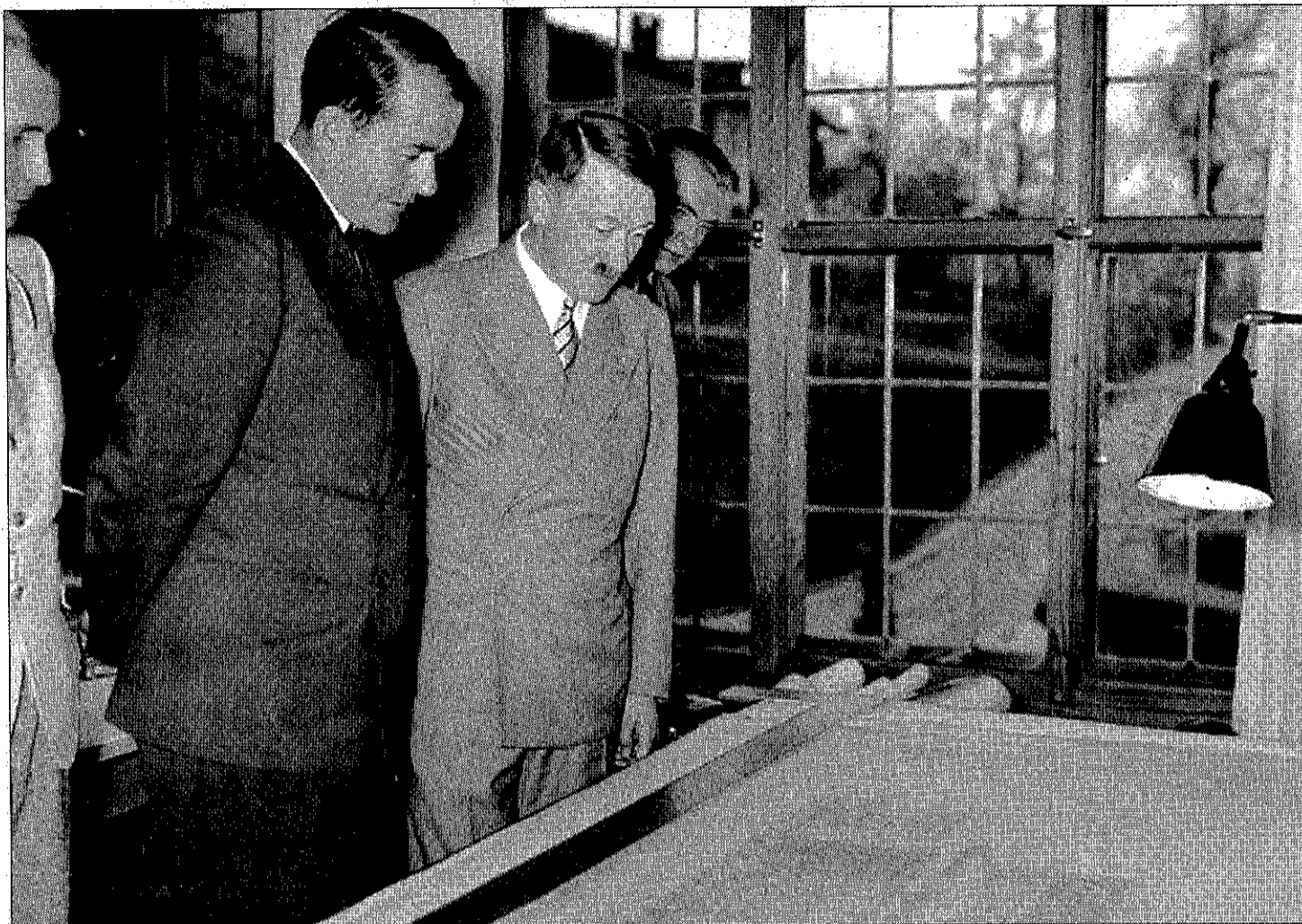
SSW- andragendet blev tilbagevist af landdagen

Landsdagsmedlem Hans Detlev Stäcker, CDU:

.....« sagen er sikkert ikke helt så enkel. Det siger jeg bestemt ikke som en belæring, men maner dog til lidt forsigtighed, og når vi stiller sådan et andragende, hvor det går om bearbejdelse, altså som det blev sagt her om redaktionelle ændringer, skal et sådant andragende også være forfattet sådan, at det på en forbillig og klar måde bringer det til udtryk, som man ønsker, og i begrundelsen, kære Karl Otto Meyer, bliver der jo sagt det tyske riges kapitulation nej, - det tyske rige kapitulerede ikke, det gjorde den tyske værnemagt. Det må formuleres helt klart, så der heller ikke opstår historiske fejtagelser, og så den, som vi henvender os til, forstår, hvad der er ment, ved at vi giver afkald på unødvendige fremmedord.«

Landsdagsmedlem Uwe Jensen, SPD:

.....« deri står, at de gamle love fortsat har gyldighed, såfremt de ikke modsiger grundloven, og i artikel 129 står der, at bemyndigelsen til at udstede forordninger og forvaltningsakter hermed overdrages til de kompetente myndigheder, og fremhævelser i lov-samlingerne angivet i kursiv gør klart, at disse betegnelser ikke gælder mere i dag, men bør erstattes med de i dag ansvar-

Adolf Hitler udnævnte i 1942 Albert Speer til »Generalinspektør für Wasser und Energie«. Efter oprettelsen af Forbundsrepublikken Tyskland forblev loven uændret indtil 1998, men posten som generalinspektør forblev i hele perioden ubesat. (Kilde: Wikipedia)

(Foto: Bundesarchiv Deutschland, via Wikimedia Commons)

lige myndigheder. Alligevel siger jeg ligesom hr. Meyer, at det naturligvis altid er en vanskelig opgave for de borgere, som skal læse lovene, altid at skulle forstå, hvilken myndighed der egentlig har overtaget ansvaret. Og jurister burde omgås lidt mere selvkritisk med det argument, at alt er reguleret tilstrækkeligt. Netop i bearbejdelsen af fortiden er en del løbet af sporet. Når jeg tænker på, at der skulle gå 40 år, før man endelig havde lov til at sige, at dommene fra »Volksgerichtshof« er ugyldige, må jeg sige, at det er beskæmmende for det tyske retsvæsen. Den tanke, der spøger i manges hoveder om, at det, der dengang var ret, ikke kan være uret i dag, har vel hos mange stået fadder til den trevne behandling af de mere end nødvendige udrensninger i det tyske retsvæsen. ... stadigvæk i sit indhold beherskes af en autoritetstro tænkemåde, som »Energiewirtschaftsgesetz« er et eksempel på. Her vil det ikke være nok at udskifte et par begreber, her burde man også indholdsmæssigt, hvis man virkelig f.eks. på dette område ville bane vejen for en fremtidssejner energiforsyning, foretage en oprydning.....«

Minister Dr. Henning Schwarz:

.....«en undtagelse er der dog, og den er til min store forundring blevet nævnt af kollega Jensen. Rent materielt har De jo ret i, at denne lov stammer fra et organisations- og åndslandskab, som vi ikke kan forestille os i dag. Men som forvaltningsdommer ville det have været godt, hvis De også her havde sagt, at der forelå mange bestræbelser på at ændre denne lov, specielt også i social-liberal tid - og »Energiewirtschafts«loven, ja, at denne lov udelukkende af den grund ikke blev ophævet eller forandret, fordi det er kommunernes eneste retsgrundlag for at opkræve koncessionsafgifter i forbindelse med energileverancer, og at alle vidste nøjagtigt, at hvis denne lov blev ophævet, ville ikke kun kommunerne i Slesvig-Holsten, men samtlige kommuner i forbundsrepublikken miste koncessionsafgifterne fra forsynings-selskaberne for etablering af ledninger i fortov eller ved ændringer/jordarbejder, og det sker jo regelmæssigt.«

Hvordan går det videre med vores fremtid og miljøet?

Indtil slutningen af 1998 forblev den magtfulde »Generalinspektør for vand og energi« i aktiv indsats som spøgelse. Men i de sidste dage af forbundskansler Kohls regeringstid var også generalinspektørens tid med »loven til fremme af energiproduktion« udløbet. Sammenslutningen af de otte energiproducenter kunne ånde lettet op. Som camouflage havde loven fra 1935 fungeret udmærket og var nu udtjent.

»Der havde ikke været tid nok« til at kunne afstemme »Energiewirtschaftsgesetz« med grundloven, udtalte forbundskanslerens kontor. Den næste forbundskansler Gerhard Schröder, også kaldt »bossernes kansler«, havde via sin forbundsøkonomiminister Werner Müller de bedste forbindelser til energisektoren. Ud af de otte energikoncerner blev der fire, og gasmonopolet blev ved et trick tilkendt E.ON. Således blev energimonopolet styrket kraftigt.

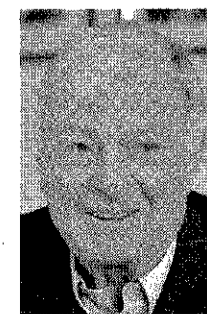
I 2009 advarede Hermann Scheer forgæves den daværende

miljøminister Sigmar Gabriel, SPD, i den første Merkel-koalition imod at tillade nybygningen af de mange kulkraftværker som erstatning for de gamle. »Denne energi vil vi i det kommende årti kunne producere med regenerative energier«. Men den 08. juli 2016 vedtog forbundsdagen og forbundsrådet under et enormt tidspres EEG-tillægget. Enden på energiskiftet var indledt. Robert Habeck, grøn miljøminister fra Slesvig-Holsten, betonedede, at delstaterne ikke havde haft nogen stærk forhandlingsposition, da forbundsrådet ikke var forpligtet til at tilslutte sig EEG-tillægget. Havde det været tilfældet, ville tillægget ikke være blevet vedtaget »i dets nuværende form«, eller delstaterne ville fra begyndelsen have forhandlet anderledes. Desværre var loven kun en såkaldt »indsigelseslov«. »En fejl, der sandsynligvis truer hele det tyske energi-skifte.«

EEG-tillægget træder i kraft den 1. januar 2017

Det systemskifte i retning mod licitation, som er foretaget med EEG 2017, er et tydeligt tilbageslag for det decentrale energiskifte. Kapitulationsdokumentet blev undertegnet i den gamle energisektors favør. EEG har hidtil været motoren til udbyggelsen af ren energi, men fremover tjener den nyeste reform i første række til bibeholdelsen af fossile energiformer og til en tydelig opbremsning af energiskiftet. Arbejdspladserne i vind- og solarbranchen bliver ofret, for at de fossile og atomare kraftværker kan fortsætte i endnu nogle årtier. Men Tyskland har i fremtiden brug for mere strøm til elektro-mobilitet og til varmeforsyning, derfor er der også brug for mere regenerativ energi. Forbundsregeringen rører dog ikke en finger og er tilskuer fra sidelinjen, mens brunkullene fra Lausitz sælges til investorer, som indgår væddemål om, at de tyske klimamål vil mislykkes. Med en sådan arbejds metode skader forbundsdagen demokratiet. Den efterkommer ikke sin i forfatningen fastlagte opgave som lovgiver og som kontrollør af regeringen. Tværtimod: EEG-tillægget efterlader samtlige 80 procent af den tyske befolkning, som siger ja til vedvarende energi, i rædløshed.

Politikertrætheden fremkaldt af en forfejlet politik er støt stigende.

Ulrich Jochimsen er leder af Netzwerk Dezentrale Energienutzung e.V. Potsdam. Han bor i Flensborg.